

Warszawa, 9 maja 2024

Spotkanie w Ministerstwie Zdrowia ws. przepisów Apteki dla aptekarza – sprawozdanie

- Tematem spotkania zorganizowanego przez Podsekretarza Stanu Macieja Miłkowskiego, które odbyło się 29 kwietnia br. było omówienie przepisów Prawa farmaceutycznego regulujących zasady otwierania i nabywania aptek ogólnodostępnych znanych jako „Apteka dla aptekarza”.
- Podczas spotkania min. Miłkowski chciał poznać stanowisko Naczelnej Rady Aptekarskiej oraz organizacji branżowych na temat funkcjonowania przepisów Apteki dla aptekarza, potrzeby jej zmian i możliwości osiągnięcia konsensusu ws. regulacji dotyczących rozwoju rynku aptecznego.
- Na spotkaniu starły się dwa przeciwstawne poglądy: reprezentowany przez NRA – wskazujący na konieczność zaostreżenia regulacji i wyłączenia jakichkolwiek działań transakcyjnych na rynku aptecznym oraz reprezentowany przez organizacje branżowe – wskazujący na potrzebę uchylecia niekonstytucyjnych przepisów i liberalizację regulacji.
- Prezentowane podczas spotkania poglądy wskazują, że ciężko będzie wypracować jednolite stanowisko w sprawie przedmiotowych regulacji. W rezultacie Ministerstwo Zdrowia będzie zmuszone zważyć interesy wszystkich interesariuszy i podjąć decyzję o przyszłym kształcie rynku farmaceutycznego w Polsce.

25 czerwca 2017 r. weszły w życie przepisy Apteki dla aptekarza przewidujące m.in. następujące rozwiązania i instytucje:

- ograniczenia demograficzno-geograficzne oraz ograniczenia antykoncentracyjne w nabywaniu zezwoleń na prowadzenie aptek ogólnodostępnych;
- ograniczenia podmiotowe w nabywaniu zezwoleń na prowadzenie aptek ogólnodostępnych;
- warunki wyłączenia zasad sukcesji uniwersalnej;
- zasady dziedziczenia zezwoleń na prowadzenie aptek ogólnodostępnych;

Po 5 latach funkcjonowania przepisów – we wrześniu 2023 r. – ustawodawca zdecydował się na zaostrezenie ich brzmienia i wyłączenie możliwości przejmowania jakiejkolwiek kontroli nad podmiotami prowadzącymi apteki. W konsekwencji wejścia w życie tzw. „Ada 2.0.” inspekcja farmaceutyczna uzyskała uprawnienie do nakładania kar finansowych w wysokości 5 000 000 zł na podmiot przejmujący kontrolę oraz możliwość cofnięcia zezwoleń na prowadzenie aptek ogólnodostępnych prowadzonych przez podmiot, nad którym kontrola została przejęta.

Co istotne, zgodnie, Prezydent RP zdecydował się skierować przepisy AdA 2.0. do następcej kontroli ich zgodności z Konstytucją do Trybunału Konstytucyjnego.

W rezultacie przepisy AdA 2.0. obowiązują, a przedsiębiorcy wstrzymali jakiekolwiek działania mające na celu rozwój przedsiębiorstw aptecznych. Część z nich rozważa wystąpienie przeciwko Skarbowi Państwa z powództwami odszkodowawczymi, a wszyscy czekają na rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego.

Chcąc zapobiec ewentualnym roszczeniom odszkodowawczym, minister Maciej Miłkowski zorganizował spotkanie z organizacjami działającymi na rynku aptecznym w celu wysłuchania opinii Naczelnej Rady Aptekarskiej oraz organizacji branżowych na temat funkcjonowania przepisów Apteki dla aptekarza, potrzeby jej zmian i możliwości osiągnięcia konsensusu regulacji dotyczących rozwoju rynku aptecznego. Spotkanie odbyło się 29 kwietnia 2024 r. w siedzibie Ministerstwa Zdrowia.

Podczas spotkania zostały przedstawione dwa przeciwne poglądy. Naczelna Rada Aptekarska uważa, że wprowadzone we wrześniu 2023 r. przepisy są potrzebne i oczekuje ich dalszego zaostrożania celem uniemożliwienia jakiegokolwiek rozwoju podmiotów posiadających 4 apteki, a nawet doprowadzenia do konieczności wyzbycia się aptek przez podmioty, które przekraczają dopuszczalną obecnie liczbę 4 aptek.

Skrajnie przeciwne postulaty zgłaszają organizacje branżowe, które wskazują na niekonstytucyjny charakter AdA 2.0. i skandaliczny tryb jej wprowadzenia. Uważają, że regulacja ta powinna zostać niezwłocznie uchylona i dopiero wówczas możliwa będzie dyskusja o docelowym kształcie rynku aptecznego.

Mimo oczekiwań ministra. Miłkowskiego wypracowanie konsensusu między tak skrajnymi poglądami wydaje się niemożliwe. Poznanie wszelkich wad i zalet obecnego modelu będzie wymagało kolejnych spotkań, na które Ministerstwo Zdrowia jest otwarte. Podczas nich kontynuowana będzie dyskusja dotycząca ostatecznego kształtu przepisów Apteki dla aptekarza. Wnioskujemy o sporządzenie oceny skutków regulacji (która nie została sporządzona w procesie legislacyjnym) oraz włączenie w dyskusję Ministerstwa Rozwoju i Technologii.